

บทที่ 1,

บทนำ,

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา,

การศึกษาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากร หรือ ทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ตามที่สังคมและประเทศชาติ ต้องการ ประชากรของชาติที่ได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดีแล้วนี้ จะเป็นกำลัง หรือปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต¹,

การจัดการศึกษาทุกรูปแบบและทุกระดับ จึงมีความสำคัญในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายของสังคมที่พึงปรารถนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้เพราะมีพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 กำหนดให้บุตรปกครองของเด็กซึ่งมี อายุย่างเข้าปีที่แปด ส่งเด็กนั้นเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จนกว่าจะมีอายุ ย่างเข้าปีที่ 15 เว้นแต่ผู้สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่หก โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน และสามารถคงสภาพออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามสมควรแก่วัย และสามารถโต และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีใน

¹กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2525), หน้า 39.

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข¹

ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอบรม ให้มีความรู้ ความสามารถที่จะดำเนินงานการศึกษา ให้สัมฤทธิ์ผลตามแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ทั้งในระดับผู้ปฏิบัติงานและระดับผู้บริหารหรือนำทางการประถมศึกษา

ภาควิชาประถมศึกษา เป็นภาควิชาหนึ่งในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการสาขาประถมศึกษา ในระดับปริญญาโทบัณฑิต ประกาศนียบัตรชั้นสูงและปริญญาตรี ที่เปิดสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการสอนการวิจัยและให้บริการในสาขาวิชาดังกล่าว ภาควิชาได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่สำคัญประการหนึ่ง คือ

ผลิตผู้นำทางการประถมศึกษา ที่มีความรู้ลึกซึ้งในศาสตร์สาขาที่จะถ่ายทอดและวิจัย ปฏิบัติความคิดริเริ่มและความรับผิดชอบแก่ครูประถมศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติงานพัฒนาการศึกษาของประชาชน²

จุดมุ่งหมายของภาควิชาศึกษาดังกล่าว อนุวัตรตามปรัชญาการศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งระบุว่า

คณะครุศาสตร์ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย รับภาระในการผลิตครูตามความต้องการของสังคมไทยมาเป็นเวลายาวนาน ตั้งแต่เริ่มตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มมีสถาบันอุดมศึกษา แม้

¹กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเท็ดโปรดักชั่น, 2520), หน้า 10.

²จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, ภาควิชาประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตรีธรรมสาร, 2516), หน้า 1.

แต่เดิมจะเป็นหน่วยงานระดับภาควิชาในสังกัดคณะอักษรศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งยังมีได้แยกเป็นคณะโดยสมบูรณ์แบบตั้ง เช่นปัจจุบันก็ตาม

คณะครุศาสตร์จะสร้างรักษามูลฐานวิชาชีพครูไว้ และส่งเสริมให้พัฒนาภาวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง โดยมุ่งจะบุกเบิกหาความรู้ ความเข้าใจ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

จุดมุ่งหมายที่เป็นหลักในการผลิตบัณฑิตทางครุศาสตร์ คือ การปลูกฝังให้บัณฑิตสมบูรณ์ด้วย "ความรู้อันสูงทางปัญญาและคุณธรรม" กล่าวคือให้เป็นผู้มีความรู้รอบรู้ในสรรพวิทยาการที่จะอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต มีความรู้สึกซึ่งในศาสตร์สาขาที่จะถ่ายทอดและวิจัยมีความสามารถในการใช้ภาษา และตั้งผู้ใดคนหนึ่งเป็นสื่อแสดงความรู้ ความคิด มีความสามารถแปลความคิดออกเป็นการกระทำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความใฝ่รู้อยู่เสมอ รู้จักรับผิดชอบ ไตร่ตรอง อย่างมีเหตุผลก่อนตัดสินใจ มีระเบียบและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ตามแบบของวัฒนธรรมไทย มีความภูมิใจในวิชาชีพ และยึดมั่นในจรรยาครู¹

ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มีนิสิตสำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2520 รวมทั้งสิ้น 140 คน ผู้สำเร็จการศึกษาต่างแยกย้ายไปปฏิบัติงานในสายงานและสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะติดตามผลการศึกษาและการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเหล่านี้ในตำแหน่งงานที่สังกัดและลักษณะงานที่ปฏิบัติ การเพิ่มพูนทางวิชาการและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาประถมศึกษา ความคิดเห็นต่อการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะอำนวยความสะดวก

¹จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ. 2511 (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2516) (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2520), หน้า 3.

การจัดการเรียนการสอนของภาควิชา ถ้าเป็นไปได้โดยสอดคล้องกับความต้องการของ
หน่วยงานและนิสิตให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2520 ในด้านหน่วย-
งานที่สังกัดและลักษณะงานที่ปฏิบัติ การเพิ่มพูนทางวิชาการและความก้าวหน้าในหน้าที่
การงาน การจัดการเรียนการสอนของภาควิชาประถมศึกษา การนำความรู้และประสบการณ์
ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูศาสตรมหาบัณฑิต ที่มีพื้นความรู้
ปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษา และครูศาสตรมหาบัณฑิตที่มีพื้นความรู้ปริญญาตรีสาขา
วิชาอื่น ต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูศาสตรมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ
จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

แนวเหตุผลสำคัญหรือสมมติฐานในการวิจัย

1. ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2520 จะได้รับความรู้ประสบการณ์
และมีความสามารถในการปฏิบัติงานให้บังเกิดความสำเร็จก้าวหน้าทั้งใน... ส่วนตัวและสังคม
และคาดหวังว่าการวิจัยหลักสูตรของภาควิชาประถมศึกษา ในระดับปริญญาโทจะอยู่ใน
ระดับเป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน

2. ความคิดเห็นของครูศาสตรมหาบัณฑิต ที่มีพื้นฐานความรู้ปริญญาตรีสาขาวิชา
ประถมศึกษา ท่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาประถมศึกษา จะไม่แตกต่างกับ
ความคิดเห็นของครูศาสตรมหาบัณฑิตที่มีพื้นฐานความรู้ปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น

3. ความคิดเห็นของครูศาสตรมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยต่อกร่นำความรู้และประสบ-
การณที่ไ้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
จะไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษามผลการศึกษาเฉพาะของครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 -
2520 ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความเพิ่มพูนทางวิชาการและความก้าวหน้าในหน้าที่
การงาน ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาประถมศึกษา และการ
นำความรู้และประสบการณ์ที่ไ้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานตลอดถึงปัญหาใน
การปฏิบัติงาน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในส่วนที่มีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง
กลุ่ม คือความคิดเห็นของมหาบัณฑิต ต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาประถมศึกษา
กร่นำความรู้และประสบการณ์ที่ไ้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานและปัญหาใน
การปฏิบัติงาน

ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากมหาบัณฑิตกลุ่มที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาคิดตามผลนี้ ไ้สำเร็จการศึกษา
ไปแล้วและได้ปฏิบัติงานในสังกัดต่าง ๆ เป็นเวลานานพอสมควร ประกอบกับผู้วิจัยเห็นว่า
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนนิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาใน
ปัจจุบัน ยังมีไ้มีการเปลี่ยนแปลงในรายวิชาและหลักการสำคัญอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงถือว่าเป็น

กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการศึกษาความคิดเห็นของมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดแบบเลือกตอบ แบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2520 ทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 140 คน แบบสอบถามที่ตอบแล้วได้ถูกส่งคืนผู้วิจัยและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงร้อยละ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามสมมติฐานของการวิจัย เพื่อสรุปและอภิปรายผล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ครุศาสตร์มหาบัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2520

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง การปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทุกกรมกอง รวมทั้งสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

สังกัดมหาวิทยาลัย หมายถึง การปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยและหน่วยงานในความควบคุมของมหาวิทยาลัย

มีพื้นฐานความรู้ปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น หมายถึง มีพื้นฐานความรู้ปริญญาตรีสาขาวิชาใด ๆ ที่มีชื่อสาขาวิชาประถมศึกษา ซึ่งภาควิชาประถมศึกษาพิจารณาแล้วรับเข้าเรียนตามหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ทะเบียนรายชื่อครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2520 ของบัณฑิตวิทยาลัย และของภาควิชาประถมศึกษา ยังไม่ถูกต้องตรงกัน อาจทำให้จำนวนตัวอย่างประชากรคลาดเคลื่อนได้บ้าง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลส่วนหนึ่ง สำหรับการวิเคราะห์สัมฤทธิผลของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างสถาบันกับผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อความร่วมมือช่วยเหลือทางวิชาการ
3. เป็นข้อมูลที่อำนวยความสะดวกทางวิชาการแก่บัณฑิตที่กำลังศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา โดยเฉพาะการเลือกวิชาเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย